

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА

**ИЗВЈЕШТАЈ О ОБАВЉЕНОЈ ФИНАНСИЈСКОЈ
РЕВИЗИЈИ**

*ГРАНИЧНЕ ПОЛИЦИЈЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
ЗА 2021. ГОДИНУ*

URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA BiH
КАНЦЕЛАРИЈА ЗА РЕВИЗИЈУ ИНСТИТУЦИЈА БИХ
AUDIT OFFICE OF THE INSTITUTIONS OF BOSNIA AND HERZEGOVINA

www.revizija.gov.ba

ИЗВЈЕШТАЈ
О ОБАВЉЕНОЈ ФИНАНСИЈСКОЈ РЕВИЗИЈИ
ГРАНИЧНЕ ПОЛИЦИЈЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
ЗА 2021. ГОДИНУ

Број: 02-16-1-978/22

Сарајево, јул 2022. године

Садржај

I	МИШЉЕЊЕ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА	5
1.	МИШЉЕЊЕ О ФИНАНСИЈСКИМ ИЗВЈЕШТАЈИМА	5
2.	МИШЉЕЊЕ О УСКЛАЂЕНОСТИ	7
II	ПРЕПОРУКЕ ЗА 2021. ГОДИНУ (РЕЗИМЕ)	9
III	ИЗВЈЕШТАЈ О РЕВИЗИЈИ	10
1.	КРИТЕРИЈУМИ	10
2.	РЕАЛИЗАЦИЈА ПРЕПОРУКА ИЗ ПРЕТХОДНИХ ИЗВЈЕШТАЈА	10
3.	СИСТЕМ ИНТЕРНИХ КОНТРОЛА	15
3.1.	Организација и руковођење	16
3.2.	Функционисање система интерних контрола	17
3.3.	Финансијско управљање и контрола	18
3.4.	Интерна ревизија	19
3.5.	Превенција корупције	19
4.	БУЏЕТ	20
5.	ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЈЕШТАЈИ	21
5.1.	Преглед расхода и издатака из буџета	22
5.1.1.	Бруто плате	22
5.1.2.	Издаци за употребу возила	23
5.1.3.	Вишегодишња капитална улагања	26
5.2.	Преглед прихода и примитака	26
5.3.	Биланс стања	27
5.3.2.	Попис средстава и обавеза	28
6.	ЗАПОШЉАВАЊЕ И СТАТУС АНГАЖОВАНИХ ЛИЦА	29
7.	ЈАВНЕ НАБАВКЕ	31
7.1.	Набавка дијелова свечане униформе Граничне полиције	32
7.2.	Набавка клима-уређаја	33
8.	КОМЕНТАРИ	35
ПРИЛОЗИ		35

I МИШЉЕЊЕ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА

Мишљење независног ревизора се даје на основу проведене финансијске ревизије која обухвата ревизију финансијских извјештаја и, у вези с истом, ревизију усклађености активности, финансијских трансакција и информација са релевантним законима и другим прописима.

1. МИШЉЕЊЕ О ФИНАНСИЈСКИМ ИЗВЈЕШТАЈИМА

Мишљење

Извршили смо ревизију финансијских извјештаја Граничне полиције Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Гранична полиција) који обухватају: биланс стања на 31.12.2021. године, преглед прихода, примитака и финансирања по економским категоријама, преглед расхода и издатака из буџета, по економским категоријама, посебне податке о платама и броју запослених, преглед динамике запошљавања, преглед сталних средстава у облику ствари и права, преглед капиталних улагања, преглед дознака из текуће резерве буџета, за годину која завршава на тај дан и анализу извршења буџета – текстуални дио, укључујући и резиме значајних рачуноводствених политика.

Према нашем мишљењу, финансијски извјештаји Граничне полиције приказују истинито и фер, у свим материјалним аспектима, финансијско стање имовине, обавеза и извора средстава на 31.12.2021. године и извршење буџета за годину која се завршава на наведени датум, у складу с прихваћеним оквиром финансијског извјештавања.

Основ за мишљење

Ревизију смо обавили у складу са Законом о ревизији институција Босне и Херцеговине и Међународним стандардима врховних ревизионих институција (ISSAI)¹. Наше одговорности према тим стандардима су детаљније описане у одјељку *Одговорности ревизора за ревизију финансијских извјештаја*.

Независни смо од Граничне полиције у складу с етичким захтјевима који су релевантни за нашу ревизију и испунили смо остале етичке одговорности у складу с тим захтјевима.

Вјерујемо да су ревизиони докази које смо прибавили довољни и одговарајући да обезбиједе основ за наше мишљење.

¹ Међународни стандарди врховних ревизионих институција (ISSAI) дио су Оквир професионалних објава Међународне организације врховних ревизионих институција – IFPP оквира (INTOSAI Framework of Professional Pronouncements), који чине три нивоа објава: INTOSAI принципи (INTOSAI-P), међународни стандарди врховних ревизионих институција (ISSAI) и INTOSAI смјернице (GUID).

Скретање пажње

Не изражавајући резерву на мишљење о финансијским извјештајима, скрећемо пажњу на следеће:

- *Недостаци утврђени приликом провођења пописа сталних средстава (тачка 5.3.2. Извјештаја).*

Одговорности руководства за финансијске извјештаје

Руководство Граничне полиције је одговорно за израду и фер презентацију финансијских извјештаја у складу са прихваћеним оквиром финансијског извјештавања на нивоу институција Босне и Херцеговине тј. Законом о финансирању институција БиХ, Правилником о финансијском извјештавању институција БиХ и Правилником о рачуноводству са рачуноводственим политикама и процедурама за кориснике буџета институција БиХ. Ова одговорност подразумијева и креирање, примјену и одржавање интерних контрола које су релевантне за припрему и презентацију финансијских извјештаја који не садрже материјално значајне погрешне исказе услјед преваре или грешке, одговарајућа објелодањивања релевантних информација у напоменама уз финансијске извјештаје, као и одабир и примјену одговарајућих рачуноводствених политика и рачуноводствених процјена, које су разумне у датим околностима.

Одговорности ревизора за ревизију финансијских извјештаја

Наши циљеви су стећи разумно увјерење о томе да ли су финансијски извјештаји као цјелина сачињени без значајног погрешног приказивања услјед преваре или грешке и издати извјештај независног ревизора који укључује наше мишљење. Разумно увјерење је висок ниво увјерења, али није гаранција да ће ревизија обављена у складу са Међународним стандардима врховних ревизионих институција увијек открити значајно погрешно приказивање када оно постоји. Погрешни прикази могу настати услјед преваре или грешке и сматрају се значајним ако се разумно може очекивати да, појединачно или збирно, утичу на економске одлуке корисника донијете на основу тих финансијских извјештаја.

Као саставни дио ревизије у складу са Међународним стандардима врховних ревизионих институција, стварамо професионалне процјене и одржавамо професионални скептицизам током ревизије. Ми такође:

- Препознајемо и процјењујемо ризике значајног погрешног приказивања финансијских извјештаја, због преваре или грешке, обликујемо и обављамо ревизионе поступке као реакцију на те ризике и прибављамо ревизионе доказе који су довољни и примјерени да обезбиједо основ за наше мишљење. Ризик неоткривања значајног погрешног приказивања насталог услјед преваре је већи од ризика насталог услјед грешке, јер превара може укључити тајне споразуме, кривотворење, намјерно изостављање, погрешно приказивање или заобилажење интерних контрола.
- Стичемо разумијевање интерних контрола релевантних за ревизију како бисмо обликовали ревизионе поступке који су примјерени у датим околностима, али не и за сврху изражавања мишљења о успјешности интерних контрола.
- Оцјењујемо примјереност коришћених рачуноводствених политика и разумност рачуноводствених процјена и повезаних објава које је створило руководство.

- Оцјењујемо цјелокупну презентацију, структуру и садржај финансијских извјештаја, укључујући и објаве, као и да ли финансијски извјештаји одражавају трансакције и догађаје на којима су засновани на начин којим се постиже фер презентација.

С руководством комуницирамо у вези са, између осталих питања, планираним дјелокругом и временским распоредом ревизије и важним налазима ревизије, укључујући и оне који се односе на значајне недостатке у интерним контролама који су откривени током наше ревизије.

2. МИШЉЕЊЕ О УСКЛАЂЕНОСТИ

Мишљење

У вези с ревизијом финансијских извјештаја Граничне полиције за 2021. годину, извршили смо и ревизију усклађености активности, финансијских трансакција и информација са релевантним законима и другим прописима.

Према нашем мишљењу, активности, финансијске трансакције и информације Граничне полиције за 2021. годину у складу су, у свим материјалним аспектима, са законима и другим прописима који су дефинисани као критеријуми за дату ревизију.

Основ за мишљење

Ревизију усклађености смо извршили у складу са Законом о ревизији институција Босне и Херцеговине и ISSAI 4000 - Стандард за ревизију усклађености. Наше одговорности према тим стандардима су детаљније описане у одјељку *Одговорности ревизора за ревизију усклађености*.

Независни смо од Граничне полиције у складу с етичким захтјевима који су релевантни за нашу ревизију и испунили смо остале етичке одговорности у складу с тим захтјевима.

Вјерујемо да су ревизиони докази које смо прибавили довољни и одговарајући да обезбиједе основ за наше мишљење.

Скретање пажње

Не изражавајући резерву на мишљење о усклађености, скрећемо пажњу на сљедеће:

- Слабости функционисања система интерних контрола у процесима одобравања финансијских обавеза и обраде финансијске документације, планирања и праћења реализације буџета и извјештавања о буџету, обрачуна трошкова службеног путовања те правдања трошкова репрезентације (тачка 3.2. Извјештаја);
- Недостаци и слабости у процесу контроле над трошковима за одржавање службених возила (тачка 5.1.2. Извјештаја);
- Неправилности и недостаци у погледу примјене Закона о јавним набавкама (тачка 7. Извјештаја).

Одговорности руководства за усклађеност

Поред одговорности за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја, руководство Граничне полиције је такође одговорно да обезбиједи да су активности, финансијске трансакције и информације у складу са прописима којима су регулисане и потврђује да је током фискалне године обезбиједило намјенско, сврсисходно и законито коришћење расположивих средстава за остваривање утврђених циљева, те економично, ефикасно и ефективно функционисање система финансијског управљања и контроле.

Одговорности ревизора за ревизију усклађености

Поред одговорности да изразимо мишљење о финансијским извјештајима, наша одговорност подразумијева и изражавање мишљења о томе да ли су активности, финансијске трансакције и информације, у свим материјалним аспектима, у складу са законима и другим прописима којима су регулисане. Одговорност ревизора укључује обављање процедура, како би прибавили ревизионе доказе о томе да ли се средства користе за одговарајуће намјене и да ли је пословање Завода, према дефинисаним критеријумима, усклађено са релевантним законима и другим прописима. Процедуре подразумијевају процјену ризика од значајних неусклађености са законима и прописима који регулишу пословање субјекта ревизије. Такође, наша одговорност подразумијева и оцјену финансијског управљања, функције интерне ревизије и система интерних контрола.

Сарајево, 18.7.2022. године

ГЕНЕРАЛНИ РЕВИЗОР

Хрвоје Твртковић, с.р.

ЗАМЈЕНИК ГЕНЕРАЛНОГ РЕВИЗОРА

Јасмин Пилица, с.р.

ЗАМЈЕНИК ГЕНЕРАЛНОГ РЕВИЗОРА

Ранко Крсман, с.р.

II ПРЕПОРУКЕ ЗА 2021. ГОДИНУ (РЕЗИМЕ)

Извјештајем о обављеној ревизији за 2021. годину обухваћено је 16 препорука. Од наведеног броја, четири препоруке се односе на ревизију финансијских извјештаја, док је 12 препорука дато због утврђених неусклађености активности, финансијских трансакција и информација с релевантним законима и другим прописима.

Од укупног броја датих препорука, девет препорука се односи на неправилности, недостатке и слабости идентификоване и у претходним извјештајима, тј. није било значајнијих промјена у циљу њиховог отклањања те су, сходно томе, препоруке поновљене у 2021. години.

У табели која слиједи (Табела 1.) приказани су подаци о датим препорукама за 2021. годину.

Бр. преп.	Тачка извјештаја	Ревидирани процес (наслов)	Предмет ревизије		Статус препоруке ²	
			Финансијски извјештаји	Усклађеност	Нова препорука	Поновљена препорука
1.	3.2.	Функционисање система интерних контрола	●			●
2.			●		●	
3.				●	●	
4.				●		●
5.	5.1.2.	Издаци за употребу возила		●	●	
6.				●	●	
7.				●	●	
8.	3.4.	Преглед прихода и примитака		●		●
9.	5.3.1.	Средства	●			●
10.	5.3.2.	Попис средстава и обавеза	●			●
11.				●	●	
12.	6.	Запошљавање и статус ангажованих лица		●		●
13.				●		●
14.	7.	Јавне набавке		●		●
15.				●		●
16.				●	●	

Табела 1. Препоруке за 2021. годину

² Статус подразумијева нову или поновљену препоруку. Нереализоване препоруке из претходног периода су, након утврђеног чињеничног стања, поновљене.

III ИЗВЈЕШТАЈ О РЕВИЗИЈИ

1. КРИТЕРИЈУМИ

Канцеларија за ревизију институција Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Канцеларија за ревизију) извршила је ревизију финансијских извјештаја и, у вези с истом, ревизију усклађености. Ревизија финансијских извјештаја и ревизија усклађености подразумијева процес објективног прикупљања и процјењивања доказа, како би се утврдило да ли су предмети ревизије, тј. финансијски извјештаји, као и активности, финансијске трансакције и информације, усклађени с одговарајућим критеријумима који су садржани у законима и другим прописима. Критеријуми представљају упоредне параметре који се користе како би се дала оцјена предмета ревизије.

За обављање финансијске ревизије коришћени су сљедећи критеријуми:

- Закон о буџету институција БиХ и међународних обавеза БиХ за 2020. годину³
- Закон о финансирању институција БиХ
 - Правилник о рачуноводству са рачуноводственим политикама и процедурама за кориснике буџета институција БиХ
 - Правилник о финансијском извјештавању институција БиХ
 - Одлуке о привременом финансирању институција БиХ за 2021. годину
- Закон о платама и накнадама у институцијама БиХ и подзаконски акти
- Закон о порезу на доходак и Закон о доприносима (ФБиХ и РС)
- Закон о јавним набавкама и подзаконски акти
- Закон о државној служби у институцијама БиХ и подзаконски акти
- Закон о раду у институцијама БиХ и подзаконски акти
- Закон о управи БиХ и подзаконски акти
- Закон о ревизији институција БиХ
- Закон о интерној ревизији институција БиХ
- Закон о полицијским службеницима БиХ.

2. РЕАЛИЗАЦИЈА ПРЕПОРУКА ИЗ ПРЕТХОДНИХ ИЗВЈЕШТАЈА

Канцеларија за ревизију је у извјештају о финансијској ревизији Граничне полиције за 2020. годину дала позитивно мишљење на финансијске извјештаје са скретањем пажње на недостатке утврђене приликом пописа сталних средстава и мишљење с резервом на усклађеност са законима и другим прописима због утврђених неправилности и недостатака у погледу примјене Закона о јавним набавкама са скретањем пажње на недоношење Одлуке о полицијском додатку у складу са Законом о платама и накнадама у институцијама БиХ.

У Извјештају су дате препоруке у циљу отклањања уочених неправилности, недостатака и слабости.

³ Закон о буџету институција БиХ и међународних обавеза БиХ за 2021. годину није усвојен тако да је финансирање институција у 2021. години вршено сходно одлукама о привременом финансирању донесеним на основу одобреног буџета за 2020. годину (Службени гласник БиХ, број 46/20).

Гранична полиција је поступила у складу с чланом 16. тачка 3. Закона о ревизији институција БиХ и обавијестила нас о предузетим активностима на реализацији датих препорука у Извјештају о обављеној финансијској ревизији за 2020. годину. Гранична полиција је сачинила акциони план за реализацију препорука из Извјештаја за 2020. годину.

На основу увида у предузете активности, у наредној табели (Табела 2.) дат је осврт на реализацију претходно датих препорука.

За означавање статуса препорука у погледу њихове реализације коришћени су сљедећи симболи:

✓ реализоване препоруке, ● препоруке чија је реализација у току, ✗ нереализоване препоруке, ① препоруке које нису могле бити оцијењене у ревидираном периоду.

Бр. преп.	Препоруке из извјештаја за 2020. годину	Оцјена реализације препорука из извјештаја за 2020. годину	Статус
1.	Потребно је наставити с активностима на доношењу измјена и допуна Правилника о унутрашњој организацији Граничне полиције.	У 2021. години прибављена су позитивна мишљења надлежних институција на Приједлог правилника о унутрашњој организацији и обављене су е-консултације. У 2022. години су урађене одређене корекције на сугестију Министарства правде БиХ тако да Гранична полиција у наредном периоду наставља с активностима на коначном усвајању поменутог приједлога правилника.	●
2.	Гранична полиција треба наставити с активностима на развоју ефикасног система финансијског управљања и контроле.	Гранична полиција проводи активности на процјењивању функционисања система финансијског управљања и контроле и његовом ажурирању.	✓
3.	Гранична полиција треба анализирати постојеће стање по питању распореда запослених (ротације кадрова) по позицијама и сходно томе предузети потребне активности у циљу превенције корупције у властитим редовима.	Канцеларија за професионалне стандарде и унутрашњу контролу Граничне полиције делегирала је препоруке за ротацију полицијских службеника организационим јединицама.	●
4.	Гранична полиција је обавезна да у текстуалном дијелу финансијских извјештаја (биљешкама) образложи све битне промјене стања средстава и обавеза, као и да образложи структуру прихода и њихову наплативост.	У текстуалном дијелу финансијских извјештаја су образложена повећања на сталним средствима, бројно стање моторних возила и информација о извршеној лицитацији, стање обавеза и структура остварених прихода без детаљније анализе наплативости истих.	●
5.	Гранична полиција треба наставити активно учешће на рјешавању питања доношења подзаконског акта којим би се регулисало питање полицијског додатка сходно Закону о платама и накнадама у институцијама БиХ.	Гранична полиција је у 2021. години доставила Министарству безбједности захтијевану документацију у вези с исплатом додатка на плату полицијским службеницима у Граничној полицији, али подзаконски акт којим би се регулисало питање	●

Бр. преп.	Препоруке из извјештаја за 2020. годину	Оцјена реализације препорука из извјештаја за 2020. годину	Статус
		полицијског додатка сходно Закону о платама и накнадама у институцијама БиХ није донесен.	
6.	Гранична полиција је дужна ускладити возни парк, по врсти и броју специјализованих возила, с важећим Правилником.	Гранична полиција је предузимала активности како би стварно стање специјализованих возила одговарало дозвољеном броју из постојећег правилника којим је уређена ова област (лицитацијом службених возила која се не користе, а улазе у дозвољени број) и у процедури су прибављања мишљења надлежних институција на нови правилник о специјализованим возилима којим ће број истих бити повећан.	
7.	Потребно је обезбиједити да се подаци о употреби возила уносе једнообразно, а све у циљу успостављања поузданих интерних евиденција о употреби возила.	Гранична полиција предузима активности на уредној евиденцији трошкова везаних за одржавање службених возила. Међутим, и ове године су уочена, али у мањем обиму, неслагања у успостављеним евиденцијама.	
8.	Гранична полиција треба да обезбиједи документован траг о сервисирању возила код свих подуговарача путем радног налога подуговарача.	Приликом сервисирања возила, за локације које користе услуге подуговарача, уз фактурисане трошкове изабраног добављача доставља се и радни налог подуговарача.	
9.	Гранична полиција БиХ је дужна поштовати законом прописана ограничења приликом исплате накнаде за рад у комисијама.	Накнаде за дисциплинску комисију од септембра 2021. године Гранична полиција исплаћује до одобреног износа, висине основице за обрачун плата, након достављеног извјештаја о раду комисије по предметима.	
10.	Гранична полиција БиХ је дужна да, сходно релевантним законским и подзаконским актима, врши стварање обавеза и књиговодствено евидентирање насталих пословних промјена које се односе на капиталне издатке.	Гранична полиција је поступак набавке клима-уређаја започет у 2020. години окончао у 2021. закључењем уговора. С обзиром на то да у вријеме привременог финансирања у 2021. години нису дата на располагање средства за капитална улагања, Гранична полиција није могла платити и књиговодствено евидентирати испоручене клима-уређаје.	
11.	Потребно је, у сарадњи с надлежним институцијама, у циљу поузданог праћења издавања, наплате, као и потраживања по издатим прекршајним	Иако је Гранична полиција предузимала активности у циљу надоградње базе Регистра новчаних казни и прекршајне евиденције, обрађујући се и	

Бр. преп.	Препоруке из извјештаја за 2020. годину	Оцјена реализације препорука из извјештаја за 2020. годину	Статус
	наложима, извршити надоградњу Регистра новчаних казни.	Агенцији за идентификациона документа, евиденцију и размјену података наведена активност није реализована.	
12.	Гранична полиција је дужна анализирати проведена књижења у вези с извршеним радовима на кровној тераси зграде те сходно томе извршити потребна корективна књижења у Главној књизи.	Гранична полиција је извршила анализу проведених књижења на сталним средствима, међутим, није извршила и корективна књижења у Главној књизи.	✗
13.	Искњижавање сталних средстава из пословних књига, која су проведеним пописом утврђена као мањак, потребно је вршити тек по тачном утврђивању и потврди одговорности за настали мањак.	Гранична полиција је мањак утврђен пописом за 2021. годину евидентирала на терет Граничне полиције до окончања истражних радњи, односно утврђивања одговорности лица која су дужила средство, с тим да ће се, уколико се утврди одговорност задужених лица, у складу с тим извршити потребне евиденције у пословним књигама Граничне полиције.	✓
14.	Гранична полиција је дужна да кроз модул основних средстава благовремено изврши усклађивање стања средстава по попису са књиговодственим стањем.	Кроз модул основних средстава није извршено усклађивање стања средстава по попису са књиговодственим стањем.	✗
15.	Потребно је анализирати постојећа одступања у достављеним изводима отворених ставки, а минимално на кварталној основи, у сарадњи с добављачима, вршити усклађивања салда обавеза.	Иако Гранична полиција врши усклађивања извјештајем отворених ставки с већим добављачима ипак су у 2021. години, на основу обавијести једног добављача, признате, плаћене и евидентирани обавезе из 2020. године.	✗
16.	Гранична полиција је дужна поштовати одредбе Закона о раду у институцијама БиХ када је у питању ангажман запосленика на одређено вријеме.	И даље су присутни ангажмани лица на одређено вријеме преко три мјесеца без провођења законске процедуре.	✗
17.	Гранична полиција треба да примјењује постојећи регулаторни оквир за пензионисање полицијских службеника до доношења измјена Закона о полицијским службеницима БиХ или ентитетских прописа који регулишу питање пензионисања полицијских службеника.	Приликом пензионисања полицијских службеника Гранична полиција примјењује Закон о полицијским службеницима БиХ, мада још увијек постоје неусклађености са ентитетским прописима о пензијском и инвалидском осигурању.	●
18.	Потребно је да Гранична полиција с посебном пажњом приступа планирању јавних набавки с циљем избјегавања ситуација у којима се предмет јавне набавке дијели на више поступака.	Није било случајева да се путем више директних поступака, када то околности дозвољавају, набављају исте робе, услуге и радови како би се избјегао одговарајући поступак предвиђен Законом о јавним набавкама.	✓

Бр. преп.	Препоруке из извјештаја за 2020. годину	Оцјена реализације препорука из извјештаја за 2020. годину	Статус
19.	Гранична полиција је обавезна да, уколико су за то испуњени услови, предмет набавке подијели на лотове и тиме обезбједи активну и правичну конкуренцију с циљем најефикаснијег коришћења јавних средстава у вези с предметом набавке и његовом сврхом.	Гранична полиција је предмет набавке дијелила на лотове у ситуацијама када су испуњени услови за такво поступање.	✓
20.	Комисија за јавне набавке је обавезна детаљно анализирати достављене понуде у погледу испуњености свих услова који су захтијевани тендерском документацијом како би евалуација понуда била потпуна и правична према свим понуђачима.	Приликом набавке свечане униформе уочени су слични пропусти као код прошлогодишње набавке униформе (истек важности извјештаја лабораторије и сл.).	✗
21.	Гранична полиција треба, приликом испоруке дијелова униформе, вршити провјеру квалитативних и других својстава роба које се испоручују, сходно захтјевима који су били прописани у тендерској документацији.	Гранична полиција је оквирним споразумом у поступку набавки униформе дефинисала контролу квалитета испоруке тако да је приликом пријема дијелова посебне униформе обезбједила извјештаје овлашћених лабораторија о саставу испоручених униформе.	✓
22.	Гранична полиција је дужна тендерску документацију при набавци возила креирати на начин који ће обезбједити примјену општих принципа из члана 3. Закона о јавним набавкама, а све с циљем остварења активне и правичне конкуренције и најефикаснијег трошења јавних средстава.	У 2021. години није било набавки аутомобила те није било могуће оцијенити реализацију препоруке.	II
23.	Потребно је избежавати коришћење јединичних цијена у поступцима набавки када постоје услови за количинску процјену предмета који се набавља.	У 2021. години Гранична полиција је приликом набавке тонера предвидјела потребне количине и на основу укупне понуде изабрала најповољнијег понуђача.	✓
24.	Гранична полиција је обавезна поступати у складу са Законом о јавним набавкама, односно на правилан начин цијенити околности дефинисане чланом 45. став 5. овог Закона.	Приликом набавке тонера у 2021. години Гранична полиција је примијенила члан 45. став 5. и искључила понуђача с којим је у претходном поступку набавке тонера имала лоше искуство због нереализације уговора о набавци.	✓
25.	Условне у тендерској документацији потребно је јасно дефинисати у циљу остварења што веће конкуренције понуђача.	Препорука се односи на набавку рачунара, а с обзиром на то да у 2021. години нису одобрена капитална улагања, није било могуће оцијенити реализацију препоруке.	II
26.	Гранична полиција је обавезна на исправан начин лиценцирати новонабављене радне станице.	Нису набављене одговарајуће лиценце како би се на исправан начин лиценцирале новонабављене радне станице.	✗

Бр. преп.	Препоруке из извјештаја за 2020. годину	Оцјена реализације препорука из извјештаја за 2020. годину	Статус
27.	Поновно истичемо да је приликом дефинисања поткритеријума оперативне погодности, или сличног поткритеријума, врло важно у обзир узети комбиноване ефекте тог поткритеријума и поткритеријума цијене како би коначан резултат евалуације понуда био економски логичан и прихватљив за уговорни орган и за изабране понуђаче. Тендерска документација код набавке горива треба јасно регулисати начин промјене понуђене цијене горива.	Извјештај о обављеној финансијској ревизији за 2020. годину достављен је Граничној полицији у јуну 2021. године. Гранична полиција је поступке набавке горива покренула 17.12.2020. године и 20.4.2021. године тако да није било могуће оцијенити реализацију препоруке.	ⓘ
28.	Потребно је више пажње посветити планирању предмета набавки, а као најважнији инпут у том процесу узимати претходну потрошњу, односно евиденције о праћењу реализације, како количински тако и вриједносно.	Приликом планирања предмета набавки Гранична полиција се руководи претходном потрошњом и на бази исте саставља техничку спецификацију предмета набавке на бази планираних количина и вриједности.	✓
29.	Гранична полиција треба да поступа у складу с преузетим обавезама из Споразума о провођењу поступака јавних набавки (заједничке набавке) који је закључен с Агенцијом за полицијску подршку БиХ и другим полицијским агенцијама на нивоу БиХ.	Гранична полиција је план набавки за 2021. и 2022. годину доставила Агенцији за полицијску подршку и на основу презентованих информација није дошло до заједничких набавки, с обзиром на то да у 2021. години нису дата на располагање капитална средства.	●
Бр. преп.	Препоруке из извјештаја ранијих година	Оцјена реализације препорука из извјештаја ранијих година	Статус
8	Потребно је да Гранична полиција БиХ приликом правдања трошкова репрезентације у потпуности поштује Правилник о коришћењу средстава за репрезентацију. (2019. година)	И даље се у потпуности не поштује Правилник о коришћењу средстава за репрезентацију у погледу неадекватних образложења настанка трошка.	✗

Табела 2. Преглед реализације препорука

Напомена: Препоруке чија је реализација у току ће бити предмет даљег праћења до тренутка док се не реализују у потпуности или до оног тренутка када ревизор, узимајући у обзир разуман протекли рок, процијени да ове препоруке нису реализоване. Сходно томе, у овом извјештају нису дате нове препоруке за ревидиране процесе на које се такве препоруке односе, али је за ове процесе дат опис стања и проведених активности.

3. СИСТЕМ ИНТЕРНИХ КОНТРОЛА

Гранична полиција је одговорна за креирање, примјену и одржавање интерних контрола које су релевантне за припрему и презентацију финансијских извјештаја и усклађеност пословања са законима и другим прописима.

3.1. Организација и руковођење

Гранична полиција је управна организација у оквиру Министарства безбједности БиХ, с оперативном самосталношћу, основана ради обављања полицијских послова везаних за надзор и контролу преласка границе БиХ и других послова прописаних законом.

Унутрашња организација и начин рада Граничне полиције утврђени су Правилником о унутрашњој организацији који је донесен 2005. године и у мањој мјери измијењен 2013. године. Претходних година Гранична полиција је предузимала активности на измјенама и допунама предметног правилника уз образложење неопходности успостављања и оптимизације организационе структуре која ће омогућити претпоставке за ефикасно и благовремено реаговање на безбједносне и друге промјене у окружењу те дугогодишњи недостатак полицијских службеника, услјед чега долази до неадекватне покривености државне границе, затим отварања нових граничних прелаза те одговора на кризе, као што је мигрантска, које се дешавају у протеклим годинама. Предузимане активности су такође усмјерене ка усклађивању предметног правилника с одредбама Одлуке Савјета министара БиХ о принципима за утврђивање унутрашње организације органа управе БиХ и Одлуке о разврставању радних мјеста и критеријумима за опис послова радних мјеста у институцијама БиХ⁴ те Одлуке о измјенама и допуни одлуке о разврставању радних мјеста и критеријумима за опис послова радних мјеста у институцијама БиХ.⁵ У априлу 2021. године Гранична полиција је Приједлог правилника о унутрашњој организацији упутила Министарству безбједности БиХ, ради упућивања у даљу процедуру, које је затражило од Граничне полиције БиХ да прибави мишљења надлежних институција и обави е-консултације. Гранична полиција је обавила е-консултације и 30.6.2021. године прибавила позитивно мишљење Министарства финансија и трезора БиХ, позитивно мишљење уз одређене корекције Уреда за законодавство БиХ од 5.7.2021. године и мишљење Министарства правде БиХ од 26.7.2021. године, у којем су наведене одређене корекције за поједине описе послова. Гранична полиција је 15.11.2021. године затражила мишљења од Министарства правде БиХ на приједлоге измијењеног описа послова радних мјеста државних службеника (стручни сарадник, виши стручни сарадник и стручни савјетник) и добила мишљење у фебруару 2022. године у којем су тражене додатне корекције. У марту 2022. године Гранична полиција је доставила поново састављене описе за четири радна мјеста државних службеника, уз уважене сугестије из мишљења Министарства правде БиХ. У мају 2022. године Министарство правде БиХ је доставило коначно мишљење на опис поменутих радних мјеста којим су прихваћени сви описи радних мјеста државних службеника, а који су садржани у Нацрту новог правилника о унутрашњој организацији Граничне полиције БиХ.

Како су обезбијеђена сва потребна мишљења на Приједлог правилника о унутрашњој организацији, слиједи даља законом предвиђена процедура у циљу његовог усвајања.

Граничном полицијом руководи директор. Директор има замјеника и једног помоћника директора за организацију и операције, који за свој рад одговарају директору. Директор је за свој рад и рад Граничне полиције одговоран министру безбједности и Савјету министара БиХ. Директора и замјеника директора именује Савјет министара БиХ, на приједлог министра, с листе кандидата коју достави Независни одбор, на мандат од четири године, уз могућност реименовања у другом наредном мандату.

Директора и замјеника директора у мају 2018. године именовао је Савјет министара БиХ на мандат од четири године.

⁴ Службени гласник БиХ, број 30/13

⁵ Службени гласник БиХ, број 67/15 и 51/18

3.2. Функционисање система интерних контрола

Поступцима ревизије уочене су слабости у функционисању система интерних контрола у процесима евиденције потраживања и обавеза, праћења реализације буџета и извјештавања о буџету те непридржавања интерне процедуре којом је уређена област јавних набавки у Граничној полицији, што изискује потребу за додатним унапређењем система интерних контрола код ових процеса.

Систем интерних контрола приликом евиденције потраживања и обавеза у Граничној полицији није задовољавајући, што за посљедицу има да су обавезе које се односе на 2020. годину евидентирани и плаћене на терет буџета за 2021. годину. Наиме, у септембру 2021. године Гранична полиција је запримила обавијест осигуравајућег друштва, односно извод доспјелих ненаплаћених ставки, на којој су евидентирани рачуни за услуге извршене у 2020. години у износу од 13.850 КМ. Гранична полиција је потврдила стање и платила обавезе из средстава буџета за 2021. годину. Гранична полиција образлаже наведену ситуацију тиме да се ради о рачунима које добављач уопште није доставио до 31.01.2021. године, иако је услуга била извршена у 2020. години.

ПРЕПОРУКА 1

Гранична полиција треба провести припремне радње које претходе изради завршног рачуна усклађивањем Извјештаја отворених ставки (ИОС) да би се у случају неслагања у салду потраживања и обавеза с добављачима извршила неопходна усклађивања у циљу вјеродостојног и законског исказивања података у Завршном рачуну – билансу стања.

Такође смо уочили слабости система интерних контрола у процесу праћења извршења буџета и извјештавања о буџету које се односе на недовољну контролу над реализацијом путних трошкова. Иако је Гранична полиција реструктурисањем расхода буџета у децембру 2021. године повећала позицију путних трошкова за 20.000 КМ и даље није било довољно расположивих средстава да се евидентирају издаци у износу од сса 18.000 КМ на терет буџета текуће године, а који су по презентованим информацијама евидентирани у наредној години.

ПРЕПОРУКА 2

Гранична полиција је дужна водити рачуна о расположивим средствима и обезбиједити благовремено евидентирање свих пословних промјена у циљу тачног исказивања стања и књиговодствених података на 31.12. текуће године, како је то прописано Правилником о рачуноводству с рачуноводственим политикама и процедурама за кориснике буџета институција БиХ⁶.

Подручје јавних набавки Гранична полиција је уредила Правилником о интерним процедурама у поступку јавних набавки роба, услуга и радова из 2016. године.

⁶ Правилник о рачуноводству с рачуноводственим политикама и процедурама за кориснике буџета институција БиХ, број 01-08-02-1-1515-1/15 од 04.02.2015. године.

Поступцима ревизије установили смо да се Гранична полиција није у свим случајевима досљедно придржавала свих чланова дефинисаних предметним правилником. Наиме, иако је чланом 20. наведеног правилника дефинисано да су основне организационе јединице задужене да припреме техничку спецификацију тако да буде недискриминирајућа према добављачима и да обезбјеђује активну правичну конкуренцију, у пракси је било другачије јер су запослени у Одсјеку за послове набавке и логистике припремали техничку спецификацију (возила, униформе и сл.), осим за рачунарску опрему и сл. кад уз захтјев за набавком добију и техничку спецификацију захтијеване опреме од стручних лица из организационих јединица.

Такође, чланом 22. правилника је дефинисано да директор именује комисију за сваки поступак набавке и да се именује на период од дана доношења рјешења до окончања свих послова за предметни поступак набавке. Међутим, у Граничној полицији БиХ именована је комисија за набавке на мандат од годину дана, коју чине полицијски службеници.

ПРЕПОРУКА 3

Гранична полиција је дужна придржавати се интерних процедура којима је уређено подручје јавних набавки како би имплементирала систем интерних контрола у процесу набавки.

Правилником о коришћењу средстава за репрезентацију Савјета министара БиХ, дефинисано је да правдање трошкова репрезентације подразумијева достављање уредне финансијске документације која потврђује основаност настанка трошка и образложење настанка трошка од стране лица које је користило репрезентацију. Увидом у документацију, везано за интерну репрезентацију, уочили смо да се уз фактуре Службе за заједничке послове институција БиХ прилаже више рачуна (конзумирања хране) с различитим датумима, а даје се једно збирно образложење насталих трошкова.

ПРЕПОРУКА 4

Потребно је да Гранична полиција БиХ за сваки трошак репрезентације обезбиједи образложење настанка трошка у циљу намјенске потрошње средстава одобрених за ове намјене.

3.3. Финансијско управљање и контрола

Систем финансијског управљања и контроле у Граничној полицији је имплементиран у складу са Законом о финансирању институција БиХ⁷, Приручником за финансијско управљање и контролу и Смјерницама за провођење процеса управљања ризицима у институцијама БиХ.

Гранична полиција проводи активности на процјењивању функционисања система финансијског управљања и контроле и његовом ажурирању. Ажурирана је мапа пословних процеса и Регистар ризика у 2021. години у складу с новом методологијом и

⁷ Службени гласник БиХ, број 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 и 32/13

обрасцима који су прописани Смјерницама за управљање ризицима у институцијама БиХ.⁸ У односу на усвојени Регистар ризика од 02.11.2020. године уведен је нови ризик. Гранична полиција је попунила образац Годишњег извјештаја о финансијском управљању и контроли за 2021. годину и доставила га Централној хармонизацијској јединици Министарства финансија и трезора БиХ. Увидом у Годишњи извјештај о финансијском управљању и контроли, констатовано је да је Гранична полиција навела мјере које се планирају предузети за даљи развој система финансијског управљања и контроле у наредном периоду.

Јединица интерне ревизије Граничне полиције обавила је интерну ревизију система финансијског управљања и контроле и у децембру 2021. године сачинила Извјештај о наведеном систему. Утврђено је да је систем финансијског управљања и контроле у Граничној полицији адекватно успостављен, те да је организација система успостављања, провођења процедура и извјештавања о истим на задовољавајућем нивоу, уз мање недостатке који се односе на унапређења Правилника о финансијском управљању и контроли у Граничној полицији, у смислу измијењених околности насталих доношењем Смјерница за развој управљачке одговорности у институцијама БиХ као и Смјерница за управљање ризицима у институцијама БиХ. Гранична полиција је прихватила препоруке из Извјештаја интерне ревизије.

3.4. Интерна ревизија

У складу са Законом о интерној ревизији институција БиХ⁹ и Одлуком о критеријумима за успостављање јединица интерне ревизије у институцијама БиХ¹⁰, Гранична полиција има успостављену Јединицу интерне ревизије. Јединица интерне ревизије у Граничној полицији БиХ је у потпуности успостављена и чине је начелник јединице и интерни ревизор.

У складу са Годишњим планом интерне ревизије за 2021. годину, као и Стратешким планом интерне ревизије за период 2021–2023. година, Јединица интерне ревизије обавила је три редовне ревизије које су се односиле на: процес набавног пословања, систем финансијског управљања и контроле и издатке за текуће одржавање те три накнадне ревизије које су се односиле на процес Имплементације пројеката Граничне полиције који се финансирају из ЕУ фондова, процеса службених путовања у земљи и иностранству и систем материјалног књиговодства – складишта. Јединица за интерну ревизију обавила је планиране ревизије и за исте сачинила извјештаје, а Централној хармонизацијској јединици Министарства финансија и трезора БиХ доставила је Годишњи извјештај о интерној ревизији.

3.5. Превенција корупције

Имајући у виду значајност и природу дјелатности Граничне полиције, наглашавамо како борба против преваре и корупције треба бити слојевита и при самом врху приоритета активности институције. У циљу ефикасније борбе против корупције нужно је превентивним и проактивним дјеловањем спречавати све негативне појаве у погледу

⁸ Службени гласник БиХ, број 84/20

⁹ Службени гласник БиХ, број 27/08 и 32/12

¹⁰ Службени гласник БиХ, број 59/19

могућих коруптивних радњи у ризичним пословним процесима унутар Граничне полиције у складу с процијењеним ризицима и регистру ризика. Фокус превентивног дјеловања у борби против корупције треба бити стављен на сљедеће: посвећеност и одлучност у борби против корупције, преферирати високе стандарде транспарентности и законитости у cjелокупном раду Граничне полиције (транспарентност је снажно оружје, када се конзистентно примјењује), развити процедуре ротирања у свим ризичним пословним процесима – превентивно спријечити стварање/организовање интересних група, техничким и информационим рјешењима превентивно дјеловати, анализирати сталност појединих добављача у процесу јавних набавки, сталним/перманентним јачањем и надоградњом cjелокупних интерних контрола те посебно указујемо на потребу анализе случајева утврђених коруптивних радњи. Управљање људским ресурсима изузетно је важан аспект у превенцији корупције. У том контексту од посебне важности је сљедеће: управљање људским ресурсима на основу заслуга, едукација и интегритета. Надаље, нужно је радити на подизању свијести свих запослених о потреби и механизмима борбе против корупције, као и провођењу одговарајућих обука свих запослених.

Гранична полиција је предузела одређене активности на реализацији препоруке из Извјештаја о ревизији Граничне полиције за 2020. годину у погледу анализе постојећег стања по питању распореда запослених (ротације кадрова) по позицијама. Канцеларија за професионалне стандарде и унутрашњу контролу Граничне полиције наводи законско ограничење у погледу интерног премјештаја полицијских службеника и то у трајању од једне године у току радног вијека запосленог (члан 64. Закона о полицијским службеницима БиХ). Сходно томе сматрају да се премјештање полицијских службеника (ротација) може радити само на микронивоу унутар јединица Граничне полиције, а не на макронивоу између организационих јединица, теренских канцеларија.

У новембру 2021. године делегиране су препоруке, за ротацију полицијских службеника, организационим јединицама да анализирају рад и поступке полицијских службеника, посебно оних на које су изјављиване жалбе у протеклом периоду или постоје одређене индиције које указују на могуће незаконито или непрофесионално обављање послова, те да у складу са утврђеним, евентуално кроз распореде рада, изврше прераспоред полицијских службеника, унутар својих организационих јединица, на радна мјеста или у друге тимове у којима ће им бити онемогућена или смањена могућност евентуалног непрописног дјеловања. Такође су предложили да се „ротација кадрова“ може примијенити и на све друге околности гдје се могу појавити недостаци, мањкавости и недоследности (нпр. предлагање чланова у комисије за попис, јавне набавке, унапређења и сл.), а све у циљу утицаја на смањење коруптивних активности. Слједом наведеног, у 2022. години именоване су нове комисије за јавне набавке.

Сматрамо нужним истакнути потребу одговорног и одлучног приступа процесу борбе против корупције у Граничној полицији који, прије свега, подразумијева предузимање превентивних активности (побројаних у тексту) које би спријечиле све могуће облике коруптивних радњи – посебно у високоризичним процесима пословања.

4. БУЏЕТ

Закон о буџету институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине за 2021. годину није усвојен. У таквим околностима Савјет министара БиХ је, на основу одредби Закона о финансирању институција БиХ, на кварталном нивоу,

доносио током године одлуке о привременом финансирању¹¹ користећи као основ одобрени буџет за 2020. годину.

Законом о буџету институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине за 2020. годину¹², Граничној полицији су одобрена средства у укупном износу од 81.716.000 КМ (текући издаци 78.490.000 КМ и капитални издаци 3.226.000 КМ).

Граничној полицији су, сходно одлукама о привременом финансирању, кроз оперативне планове буџета у 2021. години одобрена средства у укупном износу од 78.490.000 КМ. Укупна реализација средстава одобрених на основу одлука о привременом финансирању у 2021. години износи 72.967.908 КМ или 93% у односу на одобрена средства.

Гранична полиција је такође имала на располагању и средства за вишегодишњи капитални пројект „Изградња објекта за смјештај Теренске канцеларије Југ Чапљина“ пренијета из 2020. године у износу од 1.000.000 КМ, с тим да није било издатака у 2021. години по овоме пројекту.

Гранична полиција је три пута извршила реструктурисање расхода буџета које је одобрило Министарство финансија и трезора БиХ према којима је извршена измјена структуре расхода унутар одобреног буџета. Прво реструктурисање извршено је 7.10.2021. године и износило је 1.020.000 КМ (повећани трошкови набавке материјала за 800.000 КМ, издаци за текуће одржавање за 160.000 КМ и издаци за осигурање банкарских услуга за 60.000 КМ, а смањене уговорене и друге посебне услуге за 820.000 КМ и издаци за услуге превоза и горива за 200.000 КМ). Друго реструктурисање извршено је 7.12.2021. године и износило је 20.000 КМ (повећани путни трошкови за 20.000 КМ, а за исти износ смањени ПТТ трошкови).

И треће реструктурисање извршено је 20.12.2021. године и износило је 150.000 КМ (повећани трошкови набавке материјала за 150.000 КМ, а за исти износ смањене накнаде трошкова запослених).

5. ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЈЕШТАЈИ

Гранична полиција је сачинила Годишњи финансијски извјештај за 2021. годину и доставила га надлежним органима и институцијама у складу с важећим прописима и у утврђеном року.

Анализом биљешки уз финансијске извјештаје може се констатовати да је Гранична полиција, поштујући Правилник о финансијском извјештавању институција БиХ и Инструкцију за сачињавање годишњег извјештаја о извршењу буџета буџетских корисника за период 01.01. – 31.12.2021. године, сачинила забиљешку билансних позиција уз биланс стања, као и детаљно образложење извршења буџета по свим позицијама. Међутим, структура остварених прихода образложена је без детаљнијих анализа наплативости истих или проблематике усаглашавања података регистра новчаних казни с евиденцијама у Главној књизи.

¹¹ Службени гласник БиХ, број 1/21, 22/21, 44/21 и 63/21

¹² Службени гласник БиХ, број 46/20

5.1. Преглед расхода и издатака из буџета

У прегледу расхода и издатака по економским категоријама-збирно, у периоду од 01.01. до 31.12.2021. године, укупно остварени расходи исказани су у износу од 72.967.908 КМ, што је за 9.748.092 КМ мање у односу на расходе одобрене буџетом за 2020. годину. Одступања се односе на неукључивање капиталних издатака у расположива средства (3.226.000 КМ), изостанак реализације средстава вишегодишњег капиталног пројекта (1.000.000 КМ), мању реализацију средстава набавке материјала за 2.745.376 КМ или 18% одобрених средстава због неокончања процедуре набавке униформе и мању реализацију средстава за плате за 2.028.084 КМ због мањег броја запослених у односу на планиране.

Значајни расходи из буџета за непосредну потрошњу односе се на: бруто плате (57.171.916 КМ), накнаде трошкова запослених (11.305.151 КМ), издатке за употребу возила (2.194.262 КМ), набавку материјала (604.624 КМ), издатке за енергију и комуналне услуге (432.614 КМ) и издатке за унајмљивање имовине и опреме (413.165 КМ).

Преглед расхода и издатака из буџета приказан је у Табели I у прилогу Извјештаја.

5.1.1. Бруто плате

Бруто плате и накнаде из плата на 31.12.2021. године исказане су у износу од 57.171.916 КМ, од чега нето плате и накнаде износе 32.794.210 КМ, а порези и доприноси 24.377.706 КМ. Бруто плате и накнаде су за 34.512 КМ мање у односу на претходну годину због мањег броја запослених у односу на планирани.

Просјечан број запослених у 2021. години за које су исплаћене бруто плате у Граничној полицији био је 2.263.

Додатак на плату полицијским службеницима: Полицијски службеници остварују полицијски додатак у износу од 35% од основне плате на основу Одлуке директора из 2008. године, којом се утврђује списак радних мјеста у Граничној полицији према припадајућим платним разредима, коефицијентима и посебним додацима. У рјешењима о коефицијентима полицијских службеника се наводи и право на посебан додатак. С обзиром на то да још није донесен посебан подзаконски акт којим би се регулисала висина посебног додатка за полицијске службенике у складу са Законом о платама и накнадама у институцијама БиХ, а ревизија је претходних година давала препоруке по датом основу, Гранична полиција је у 2021. години више пута остварила комуникацију са Министарством безбједности БиХ на чији приједлог Савјет министара БиХ доноси наведени подзаконски акт. Наиме, у јануару 2021. године Гранична полиција је доставила Министарству безбједности Приједлог одлуке којом се одређује висина посебног додатка (полицијског додатка) полицијским службеницима Граничне полиције са образложењем и потребним обрасцима те их замолила да прибаве мишљење Уреда за законодавство БиХ и Министарства финансија и трезора БиХ и упуте у процедуру усвајања према Савјету министара БиХ. У току године на захтјев Министарства безбједности БиХ достављен је обновљени образац 2а о фискалној процјени утицаја прописа. У октобру 2021. године Министарство безбједности БиХ је захтијевало од Граничне полиције БиХ,

Дирекције за координацију полицијских тијела БиХ и Агенције за истраге и заштиту да му на основу изнијетих примједби Уреда за законодавство БиХ, Министарства правде БиХ и Министарства финансија и трезора БиХ доставе одлуке на основу којих је до сада вршена исплата полицијског додатака. Гранична полиција је доставила Одлуку из 2008. године на основу које се исплаћује полицијски додатак у Граничној полицији.

Према расположивим информацијама, Министарство безбједности БиХ је у децембру 2021. године доставило материјал у вези с утврђивањем полицијског додатка полицијским службеницима у институцијама БиХ Генералном секретаријату Савјета министара БиХ ради разматрања од стране Савјета министара БиХ.

Распоређивање запослених унутар платних разреда:

У 2021. години Гранична полиција је наставила с примјеном Методологије за распоређивање запосленог унутар платног разреда¹³ па је 95 запослених напредовало унутар платних разреда и то 85 лица по основу оцјене рада, троје по основу стицања вишег степена стручног звања, а седам по оба претходно наведена основа.

5.1.2. Издаци за употребу возила

Укупни издаци за употребу службених возила у 2021. години износе 2.194.262 КМ. Значајнији издаци се односе на издатке за гориво (1.145.569 КМ), материјал и услуге за одржавање возила (532.452 КМ), регистрацију моторних возила (86.626 КМ), осигурање возила (224.699 КМ) и набавку ауто-гума (165.601 КМ).

Према Правилнику Савјета министара БиХ о условима набавке и начину коришћења службених возила у институцијама Босне и Херцеговине¹⁴, Граничној полицији је дато право на коришћење једног службеног возила. Такође, Граничној полицији је одобрен Правилник о специјализованим возилима по којем располаже са додатних 367 возила. Према интерној евиденцији, Гранична полиција је на 31.12.2021. године располагала с једним службеним возилом и 392 специјализована службена возила. Од овога броја, 19 службених возила се не користи због неисправности.

Одлуком о праву на коришћење специјализованих службених возила у Граничној полицији од 5.9.2019. године, право на коришћење током 24 сата имају директор, замјеник директора и помоћник директора. Чланом 2. исте одлуке предвиђено је да право на коришћење специјализованих возила у вези са оперативним потребама и обезбјеђењем континуитета и ефикасности извршавања послова и задатака из надлежности основних организационих јединица имају и начелници основних организационих јединица и савјетници директора.

Гранична полиција је у 2021. години предузимала активности како би ускладила број специјализованих службених возила с потребама извршења активности из надлежности Граничне полиције и поступила по препорукама из Извјештаја о обављеној финансијској ревизији Граничне полиције за претходну годину у погледу усклађивања возног парка по броју и врсти с Правилником о условима набавке и коришћењу специјализованих службених возила у Граничној полицији. Почев од 2020. године, Гранична полиција се више пута обраћала Министарству финансија и трезора БиХ и у образложењу наводила

¹³ Службени гласник БиХ, број 6/12 и 76/20

¹⁴ Службени гласник БиХ, број 26/14, 81/14, 78/15, 42/17, 53/17, 34/18, 5/19, 81/19, 54/20 и 80/20

потребу измјене Правилника о условима набавке и начину коришћења специјализованих службених возила због пријема већег броја специјализованих возила путем донација, као и најављеним новим донацијама у возилима и ради усклађивања броја возила с тренутним стањем. Министарство финансија и трезора БиХ је у мају 2022. године дало позитивно мишљење на финансијски аспект Приједлога правилника о измјени правилника о условима набавке и начину коришћења специјализованих службених возила у Граничној полицији, којим је предвиђено укупно 469 возила (теренска возила, путничка возила, броднице, аутобуси, мотоцикли и др.).

Извјештај о потрошњи горива Управа за администрацију саставља мјесечно и доставља Кабинету, Управи за операције, канцеларијама, Централној истражној канцеларији и теренским канцеларијама. Такође је састављена Анализа стања возног парка Граничне полиције за септембар 2021. године и достављена наведеним организационим јединицама. Међутим, анализа представља преглед потрошње горива и трошкова одржавања возила док је на организационим јединицама остављена обавеза да ураде анализу трошкова за возила која користе.

Поступцима ревизије констатовали смо да недостаје контролна активност у процесу издавања и правдања мјесечних налога за употребу службених возила у Кабинету директора. Наиме, налози за употребу службених возила се издају и на крају мјесеца враћају техничком секретару у Кабинету директора, али се не врши предвиђена контрола над истим код правдања трошкова у смислу правилног евидентирања података у налогу по основу километраже, релација, потрошње горива, намјене у коју је коришћено возило и сл.

Гранична полиција предузима активности на уредној евиденцији трошкова везаних за одржавање службених возила. Међутим, и ове године су уочена, али у мањем обиму неслагања у експлоатационим картонима службених возила у погледу унесених података о километражи кад су вршене поправке, сервиси и уградња гума, тако да се дешавало да се за два узастопно извршена сервиса на возилу унесе већа километража приликом сервиса који је извршен раније.

Гранична полиција није успоставила адекватну контролу над трошковима за одржавање службених возила што, с обзиром на значајност средстава која се издавају за одржавање службених возила, може имати за посљедицу нерационално и неекономично трошење јавних средстава.

У поступку ревизије уочене су слабости код праћења издатака за поправак и одржавање службених возила Граничне полиције. Наиме, изражен је проблем код усаглашавања и праћења фактурисаних цијена резервних дијелова и материјала за одржавање возила с уговореним цијенама. Разлог томе је што одређени резервни дијелови и материјал нису наведени, односно предвиђени уговором,

а коришћени су за одржавање и поправку возила, а у појединим случајевима више од 70% вриједности фактуре се односи на неуговорене дијелове.

Такође, не постоји писани траг на захтјеву за поправак, предрачуна или рачуну у виду констатације који су то понуђени дијелови који нису предвиђени уговором, како би ти дијелови остали у ланцу обраде и одобравања захтјева за поправак и предрачуна, а надлежни били упознати да се ради о непредвиђеним дијеловима.

Уз већину тестираних фактура нису потписани радни налози од стране лица које је примило извршене услуге и потврдило да исти одговара стварно извршеним услугама, што представља основ за плаћање услуге.

ПРЕПОРУКА 5

Гранична полиција плаћање услуге за одржавање службених возила треба вршити на основу фактуре и радног налога о извршеним услугама које својим потписом треба потврдити запослени који је корисник возила или друго лице које је овлашћено да потврди извршење услуге како би се избјегао ризик плаћања услуге која није извршена.

За услуге редовног сервиса службених возила у гарантном року, за које су изабрани добављачи, није обезбијеђено праћење фактурисаних дијелова који не спадају у редован сервис, односно нема могућности контроле ванредних сервиса у погледу цијене извршених услуга.

Такође, Оквирним споразумом није обезбијеђена заштита од фактурисања непредвиђених дијелова по цијенама које нису прихватљиве на начин да је остављена могућност Граничној полицији да провјери тржишну цијену неуговорених дијелова и захтијева да се испоруче дијелови по тржишним цијенама.

С обзиром на то да се значајан износ средстава издваја за услуге и материјал за одржавање службених возила у Граничној полицији немогућност контроле непредвиђених резервних дијелова може имати за посљедицу нерационално и неекономично трошење средстава одобрених за ове намјене.

ПРЕПОРУКА 6

Гранична полиција треба, на бази историјских података, процијенити који су то резервни дијелови који могу бити потребни приликом одржавања возила и на бази тога саставити техничку спецификацију тражених услуга, што би умањило могућност постојања непредвиђених резервних дијелова, а самим тим и обезбиједило ефикасније праћење уговорених услуга.

ПРЕПОРУКА 7

Како би се Гранична полиција обезбиједила да цијене резервних дијелова и материјала који нису предвиђени уговором одговарају тржишним цијенама, потребно је тендерском документацијом оставити могућност провјере цијене и избора на бази реалне тржишне цијене што би уједно смањило могућност манипулације цијенама неуговорених резервних дијелова.

5.1.3. Вишегодишња капитална улагања

Одлуком Савјета министара БиХ од 29.12.2020. године о вишегодишњем пројекту изградње објекта за смјештај Теренске канцеларије Југ Чапљина,¹⁵ Граничној полицији су одобрена средства у износу од 3.000.000 КМ у те сврхе. Средства су обезбијеђена из средстава Буџета институција БиХ и међународних обавеза БиХ у три транше и то: 1.000.000 буџет за 2020. годину, 1.500.000 буџета за 2021. годину и 500.000 КМ буџет за 2022. годину. С обзиром на то да је предметна одлука донесена крајем 2020. године средства у износу од 1.000.000 КМ планирана за 2020. годину су пренесена у 2021. годину. Гранична полиција није имала издатака по наведеном пројекту у 2021. години. Наиме, како је наведено у биљешкама уз финансијске извјештаје за 2021. годину, Гранична полиција је у 2021. години покренула процедуру добијања урбанистичке дозволе, а Опћина Чапљина процедуру измјене регулационог плана, тако да је Гранична полиција у фази прибављања обезбијеђења свих потребних сагласности за почетак изградње објекта. Због неусвајања буџета за 2021. годину Граничној полицији није дозначена друга транша за градњу објекта у износу од 1.500.000 КМ.

5.2. Преглед прихода и примитака

Укупно остварени приходи и примици по економским категоријама у периоду од 01.01. до 31.12.2021. године, исказани су у износу од 1.042.812 КМ, што је за 402.812 КМ више у односу на приходе и примитке планиране за 2020. годину.

Значајни приходи односе се на: приходе од новчаних казни за прекршаје (434.927 КМ), приходе од казни по Закону о кретању и боравку странаца и азилу (293.388 КМ) и приходе од продаје сталних средстава (265.400 КМ).

Издавање прекршајних налога Гранична полиција врши у складу са својим надлежностима, спроводећи одредбе Закона о надзору и контроли преласка државне границе, Закона о кретању и боравку странаца и азилу те спречавању, откривању и истраживању дјела која су прописана кривичним законима у БиХ. Издати прекршајни налози, односно све новчане казне и трошкови поступка који су изречени на основу коначног и извршног прекршајног налога, у складу са Законом о прекршајима¹⁶ уписују се у Регистар новчаних казни (ROF) и на основу тих евиденција се прати наплата средстава по овом основу.

Увидом у успостављени систем праћења наплате по основу издатих прекршајних налога, може се констатовати да Управа за операције предузима активности на праћењу и благовременом извјештавању о издатим прекршајним налозима.

Агенција за идентификациона документа, евиденцију и размјену података је надлежна за вођење евиденције новчаних казни и прекршајну евиденцију, као и за пројектовање, развој и одржавање софтверских рјешења потребних за вођење евиденција. Међутим, и поред чињенице да успостављени регистар новчаних казни није у пуној мјери поуздан, доградња система није извршена.

¹⁵ Службени гласник БиХ, број 13/21

¹⁶ Службени гласник БиХ, број: 41/7, 18/12, 36/14, 81/15 и 65/2020

Наиме, као што је констатовано и претходне године, подаци о процентуалном извршењу који се презентују у извјештајима (синтетика) нису у потпуности поуздани, јер се уплате извршене у року од осам дана, у којем случају се починилац прекршаја ослобађа плаћања 50% изречене новчане казне, не генеришу као 100% реализоване. С обзиром на то да се вриједносно евидентира само изречена и уплаћена казна, непоуздани подаци о проценту извршења дају криву слику о ненаплаћеним изреченим новчаним казнама. Тако је, на примјер, према ROF евиденцији издатих новчаних казни у периоду од 01.01.2021. до 31.12.2021. године Гранична полиција од укупно изречених 1.207.240 КМ наплатила 626.999 КМ или 50,94%. Међутим, због чињенице да је значајан број прекршајних налога уплаћен у року од осам дана од дана изрицања (казна умањена за 50%), реално је измирено 96% обавеза по прекршајним налозима. С тим у вези, Гранична полиција је у току године предузимала одређене активности - слала дописе и одржавала састанке с представницима из Министарства правде БиХ и Агенције за идентификациона документа, евиденцију и размјену података у циљу надоградње базе Регистра новчаних казни и прекршајне евиденције. На овим састанцима су, између осталог, информисани да извјештаје који се креирају из Регистра новчаних казни користе све институције/надлежни органи који су корисници наведене апликације тако да IDDEEA није у могућности рјешавати појединачне захтјеве институција у погледу извјештавања.

У овом погледу скрећемо пажњу и на чињеницу да је законски рок застареле за извршење новчане казне и трошкова поступка пет година од дана када су прекршајни налози или рјешења о прекршају постали коначни и извршни.

ПРЕПОРУКА 8

Гранична полиција треба, у циљу поузданог праћења издавања, наплате, као и потраживања по издатим прекршајним налозима, сагледати могућности коришћења извјештаја из Регистра новчаних казни у сврху њиховог усаглашавања с подацима у Главној књизи.

Преглед прихода и примитака приказан је у Табели III у прилогу Извјештаја.

5.3. Биланс стања

У билансу стања на 31.12.2021. године исказана су укупна средства у износу од 25.857.104 КМ. Укупне обавезе с изворима средстава исказане су у износу од 31.419.546 КМ.

Значајне ставке биланса стања односе се на краткорочна потраживања (446.367 КМ), неотписану вриједност сталних средстава (25.346.761 КМ), обавезе према добављачима (501.587 КМ) и обавезе према запосленима (5.566.200 КМ).

Биланс стања приказан је у Табели II у прилогу Извјештаја.

5.3.1. Средства

Стална средства исказана су у износу од 76.808.945 KM, што је у односу на претходну годину више за 2.082.203 KM.

Гранична полиција је у 2021. години примила донације у укупној вриједности од 4.755.828 KM (монтажни објекти, намјештај, моторна возила, пловна возила, рачунари, полицијска опрема и сл.).

По препоруци из Извјештаја о обављеној финансијској ревизији Граничне полиције за 2020. годину, у вези са књижењем извршених додатних радова на кровној тераси зграде Граничне полиције, извршена је анализа проведених књижења на сталним средствима, међутим, нису извршена и корективна књижења у Главној књизи из разлога јер се по датом образложењу највећи дио односи на обрачунате пенале због кашњења у извршењу уговора за које су умањене фактуре прије евидентирања истих у Главну књигу.

ПРЕПОРУКА 9

Гранична полиција треба, у сарадњи с Министарством финансија и трезора, извршити корективна књижења у Главној књизи у вези с исказивањем вриједности извршених радова на кровној тераси зграде Граничне полиције.

5.3.2. Попис средстава и обавеза

Попис имовине и обавеза је мјера усклађивања књиговодственог стања са стањем утврђеним пописом, која, између осталог, треба да обезбиједи вјеродостојност годишњих финансијских извјештаја.

Гранична полиција је извршила попис имовине, обавеза и потраживања на 31.12.2021. године. Пописне комисије су сачиниле појединачне извјештаје о попису сталних средстава на 31.12.2021. године. Централна пописна комисија је 28.02.2022. године сачинила Извјештај о извршеном попису средстава, обавеза и потраживања, који је истог дана и усвојило руководство Граничне полиције. Упутством за провођење пописа предвиђени рок за доставу елабората био је 20.02.2022. године. Из елабората се види да су појединачне пописне комисије достављале извјештаје и допуну извјештаја до 28.02.2022. године, те да је централна комисија након утврђених неправилности у листама за попис обавјештавала координаторе који су у сарадњи са комисијама достављали исправке.

Упутством о вршењу пописа имовине, потраживања и обавеза у Граничној полицији¹⁷ је дефинисано да се натурални попис средстава врши уз помоћ реверса и инвентурних листи, након чега комисија за попис врши усаглашавање стварног стања и књиговодственог стања са материјалним књиговодством у сједишту Граничне полиције.

¹⁷ Акт број: 17-06-1-34-9-11587-1/21 од 16.11.2021. године

Гранична полиција није путем Модула дуготрајне имовине извршила усклађивање стварног стања са књиговодственим стањем на 31.12.2021. године.

И ове као и претходне године констатовали смо да није извршено, односно евидентирано усклађивање стања по попису са стањем евидентираним у материјалним књигама, односно није извршен унос података о

стању средстава по попису (количина/износ), чиме нису обезбијеђени услови да се кроз систем изврши усклађивање стварног стања с књиговодственим, односно да се прикаже евентуална разлика (вишак или мањак). Овакво поступање Граничне полиције доводи у питање основ за правилно и благовремено евидентирање основних средстава, начин рада и затварање периода у Модулу дуготрајне имовине, као и генерисање података за књижења у Главној књизи трезора.

ПРЕПОРУКА 10

Гранична полиција је дужна да кроз Модул основних средстава благовремено изврши усклађивање стања средстава по попису са књиговодственим стањем.

Поред тога, као што се наводи у извјештају Централне комисије за попис, постоје одређене околности које су процес пописа отежале и успориле, а односе се на честе промјене локација сталних средстава између организационих јединица у току године које нису праћене одговарајућом документацијом. Такође се наводи да би било корисно у току године вршити повремена усаглашавања аналитичких евиденција теренских канцеларија с материјалним књиговодством у Главној канцеларији, организовати благовремено обуке за пописне комисије, утврдити начин поступања средствима предложеним за расходовање, итд.

ПРЕПОРУКА 11

У циљу унапређења процеса пописа, потребно је да Гранична полиција, у складу с констатованим недостацима, прије самог пописа више пажње посвети и квалитетнијим припремним радњама за попис како у рачуноводству тако и на терену (организационим јединицама).

6. ЗАПОШЉАВАЊЕ И СТАТУС АНГАЖОВАНИХ ЛИЦА

Закон о буџету институција БиХ и међународних обавеза БиХ за 2021. годину није усвојен. Према Закону о буџету институција БиХ и међународних обавеза БиХ за 2020. годину Граничној полицији је одобрено 2.471 запослених. На 31.12.2021. године, Гранична полиција је имала 2.233 запослених, од чега је 2.227 запослено на неодређено вријеме, два именована лица и четворо на одређено вријеме¹⁸.

Један од узрока знатно мањег броја запослених је тај што није реализован план обуке 150 кадета за 2021. годину.

Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста у Граничној полицији систематизовано је укупно 2.646 радних мјеста.

¹⁸ Према подацима из обрасца 4.1. финансијских извјештаја 2.229 запослених се води на неодређено, а четворо на одређено вријеме.

Путем уговора о дјелу у Граничној полицији, на 31.12.2021. године, је било ангажовано пет лица за послове превозиња, за чије услуге је укупно исплаћено 2.970 КМ.

У периоду од 01.01. до 31.12.2021. године у Граничној полицији примљено је 12 запосленика на неодређено вријеме путем јавног огласа и уз прибављену сагласност Савјета министара БиХ.

Путем интерног огласа два државна службеника постављена су на вишу позицију, док је путем јавног огласа на вишу позицију унапријеђен један запосленик. На основу Закона о полицијским службеницима БиХ у виши чин унапријеђено је 19 полицијских службеника који су распоређени на радно мјесто у новом чину.

У току 2021. године извршена су 84 интерна премјештаја полицијских службеника на друго радно мјесто истог чина унутар Граничне полиције, у складу са Законом о полицијским службеницима БиХ.

Два државна службеника су обављала послове другог радног мјеста уз сагласност Агенције за државну службу БиХ до три мјесеца, док није окончан јавни конкурс за оба радна мјеста.

У Граничној полицији је, у 2021. години, престао радни однос за 86 запослених и то: због стицања услова за старосну пензију 50 запослених, по основу споразумног престанка радног односа 18 запослених, по основу истека уговора о раду на одређено вријеме седам запослених, смртни случај за четири запосленика, по основу својеволјног давања отказа четворо запослених, по основу изречене казне затвора два запослена и по основу изречене дисциплинске санкције један запослени.

У 2021. години 13 запослених се налазило на мјери привремене суспензије, а са 31.12.2021. године двоје запослених је враћено на посао након извршења правоснажних пресуда из 2019. и 2020. године.

Гранична полиција је извршила оцјењивање државних службеника и запосленика и Извјештај о оцјењивању државних службеника прослиједила Агенцији за државну службу БиХ.

Пријем запослених на одређено вријеме: У Граничној полицији је током 2021. године било ангажовано седам лица путем уговора о раду на одређено вријеме. Од овога броја, ангажовано је шест спремачица на периоде од три до девет мјесеци и један референт на период од девет мјесеци. За два радна мјеста спремачице Гранична полиција је тражила сагласност Савјета министара за попуњавање истих на неодређено вријеме, али сагласност нису прибавили.

Узимајући у обзир да је запошљавање лица на одређено вријеме вршено током цијеле године без расписивања јавног огласа, позивајући се на хитност, можемо констатовати да Гранична полиција није поступила у складу с одредбом Закона о раду у институцијама БиХ који предвиђа да се због хитности за пријем запосленика у радни однос на одређено вријеме до три мјесеца не расписује јавни оглас.

ПРЕПОРУКА 12

Гранична полиција је дужна поштовати одредбе Закона о раду у институцијама БиХ у погледу ангажмана запосленика на одређено вријеме.

Пензионисање полицијских службеника: У току 2021. године Гранична полиција је издала 50 рјешења о престанку радног односа на основу испуњавања услова за пензију по члану 119. Закона о полицијским службеницима, гдје се наводи да полицијском службенику престаје радни однос када наврши 65 година живота и законом прописан пензиони стаж или 40 година пензионог стажа, те аутоматски губи статус полицијског службеника.

Процесом ревизије уочено је да још увијек постоје различита тумачења термина везаних за услове пензионисања у смислу значења „пензионог стажа“ који препознаје Закон о полицијским службеницима БиХ и стажа осигурања који препознају ентитетски закони о пензионом и инвалидском осигурању.

Гранична полиција је доносила рјешења о престанку радног односа полицијским службеницима због напуњених 40 година пензионог стажа на основу расположивих података увидом у матичну евиденцију и радне књижице полицијских службеника. Ради једнообразног поступања према свим полицијским службеницима, приликом утврђивања пензионог стажа Гранична полиција ратни период није рачунала као посебан стаж у двоструком трајању, већ искључиво као стаж осигурања у једноструком трајању, и то само уколико је у питању био ефективан рад, који је као такав евидентиран у радној књижици и матичној евиденцији осигураника ПИО (пријава/одјава) као радни однос. Изузетно, полицијски службеник може поднијети захтјев уколико жели да му се тај период рачуна у двоструком трајању, тј. да му радни однос престаје раније да би остварио право на пензију по основу година пензионог стажа, као што је било случајева у току 2021. године.

С обзиром на такав начин поступања у погледу стицања услова за пензију полицијских службеника, примјењујући чл. 119 Закона о полицијским службеницима до 31.12.2021. године, 14 полицијских службеника је уложило жалбе оспоравајући утврђене године посебног стажа који се урачунава уз сагласност лица на које се односи. Одбор за жалбе полицијских службеника, који је именован крајем децембра 2021. године, је од укупно 14 жалби 12 ријешио у корист Граничне полиције, док су двије жалбе ријешене у корист полицијских службеника.

ПРЕПОРУКА 13

Гранична полиција је дужна контролисати и благовремено обезбиједити неопходну документацију и вјеродостојне податке из којих се поуздано може утврдити испуњеност услова за пензионисање полицијских службеника.

7. ЈАВНЕ НАБАВКЕ

Гранична полиција је доносила привремене планове јавних набавки квартално за 2021. годину, због начина финансирања институција БиХ у вријеме привременог финансирања. Одлуком директора, формирана је једна комисија која је проводила све поступке јавних набавки.

Према презентованим подацима¹⁹, Гранична полиција је у 2021. години провела 18 поступака јавних набавки. Од наведеног броја, Гранична полиција је провела девет отворених поступака у вриједности од 2.962.418 КМ, девет конкурентских поступака у

¹⁹ Подаци из табеларних прегледа сачињених за потребе ревизије.

вриједности од 218.133 KM и један поступак у складу с Анексом II, дио Б у вриједности од 24.160 KM.

Осим наведеног, Гранична полиција је путем директног споразума извршила набавке у вриједности од 164.629 KM, што је мање у односу на претходну годину када су износили 325.824 KM. У 2021. години није уочено неоправдано дијељење набавки, осим да су се у појединим случајевима изводили слични радови и услуге на разним локацијама теренских канцеларија Граничне полиције засебно путем директних поступака (медицинске услуге, поправак санитарних чворова, поправак санитарног контејнера и сл.).

На основу прегледаних процедура јавних набавки везаних за набавку горива за локацију Брчко (33.351KM) и локацију Посушје (136.400 KM), услуга обавезног осигурања службених возила (357.999 KM), клима-уређаја (49.475 KM), средстава за одржавање хигијене (49.971 KM), ауто-гума (240.678 KM), свечане униформе (84.050 KM), тонера за новонабављене уређаје (51.300 KM), лиценци (12.000 KM), услуга превођења (76.580 KM) и посебне полицијске униформе (2.368.552 KM) утврђене су неправилности и недостаци у поступцима набавке дијелова свечане униформе и клима-уређаја које наводимо у наставку.

7.1. Набавка дијелова свечане униформе Граничне полиције

На основу Одлуке директора од 11.02.2021. године покренут је поступак набавке дијелова свечане униформе за потребе Граничне полиције БиХ (капа, рукавице, сако, кравата, панталоне, кошуља, сукња, мантил, ципеле). Процијењена вриједност набавке била је 93.600 KM са ПДВ-ом, с могућношћу закључења оквирног споразума на период од четири године. Планирана је е-аукција, али, с обзиром на то да је пристигла једна понуда, није заказана. Вриједност закљученог оквирног споразума износи 93.338 KM.

Записником с отварања понуда од 15.3.2021. године констатовано је да је пристигла једна понуда која је кроз Записник о прегледу и оцјени понуда оцијењена прихватљивом јер је испуњавала све услове постављене тендерском документацијом.

Увидом у достављену документацију изабраног добављача уочено је сљедеће: за

Приликом набавке свечане униформе није извршен правилан одабир понуде и предмета набавке који одговара захтјевима постављеним у тендерској документацији.

дијелове свечане униформе кошуља кратки рукав (150 комада) и дуги рукав (150 комада) Извјештај лабораторијске анализе је издат 19.8.2019. године с роком ваљаности извјештаја шест

мјесеци, док је за кравату (150 комада) такође извјештај лабораторијске анализе издат 27.4.2020. године с роком важности извјештаја шест мјесеци.

Код дијелова свечане униформе (ципеле) техничком спецификацијом је захтијевано да је израђена од коже, да има одређену висину, састав подставе, дужину пертли и сл., међутим, као доказ није достављен извјештај лабораторије нити извјештај визуелне контроле, иако је захтијевано тендерском документацијом.

Иначе, тендерском документацијом је регулисано да из извјештаја (атеста) мора бити видљиво да понуђени производ у потпуности испуњава минималне техничке захтјеве прописане техничком спецификацијом датом у тендерској документацији.

Упутством за припрему модела тендерске документације и понуда регулисано је да када се у поступку захтијевају минимални услови финансијске и/или техничке и професионалне способности понуђача за одређени уговор исти морају бити у вези с предметом набавке и сразмјерни предмету набавке. Када се тражи доказ о извршењу једног уговора, сразмјерним се сматра вриједност уговора која не прелази процијењени износ набавке (члан 7.). Међутим, увидом у захтјеве постављене тендерском документацијом Граничне полиције у погледу техничке и професионалне способности, тражено је као доказ да је понуђач у протекле три године имао успјешно искуство у реализовању најмање једног уговора чији је предмет исти као предмет набавке у вриједности од минимално 10% процијењене вриједности набавке. Мишљења смо да постављени минимални услови техничке и професионалне способности у конкретном случају нису у складу с наведеним Упутством јер се наведеним приступом не остварује сврха захтјева из тендерске документације.

ПРЕПОРУКА 14

Гранична полиција је дужна с посебном пажњом приступати провјери достављених понуда у погледу испуњености квалификацијских услова прописаних тендерском документацијом, што би омогућило правилан одабир понуде и предмета набавке који одговара захтјевима постављеним у тендерској документацији.

7.2. Набавка клима-уређаја

Гранична полиција је одлуком од 27.10.2020. године покренула поступак јавне набавке клима-уређаја путем конкурентског захтјева за доставу понуда процијењене вриједности од 49.500 КМ без ПДВ-а. У предвиђеном року примљено је укупно 11 понуда које су првобитно оцијењене као прихватљиве, међутим, након примљене жалбе на одлуку о

Гранична полиција окончала је поступак набавке клима-уређаја закључењем купопродајног уговора иако средства за капитална улагања нису дата на располагање у вријеме привременог финансирања.

избору најповољнијег понуђача, уговорни орган је рјешењем од 28.12.2020. године усвојио жалбу и претходну одлуку о избору најповољнијег понуђача ставио ван снаге.

С обзиром на то да је Гранична полиција имала потребу за

набавком клима-уређаја поступак је настављен средином 2021. године слањем захтјева за појашњење понуда свим квалификованим понуђачима. У поновљеном поступку оцјењивања само је једна понуда оцијењена квалификованом, тако да је уговор с јединим квалификованим понуђачем закључен 4.8.2021. године на укупну вриједност од 57.886 КМ. С обзиром на то да буџет за 2021. годину није био усвојен, закљученим уговором је дефинисано да се купац обавезује да ће за испоручену робу, која је предмет овог Уговора, платити у року од 30 дана од дана усвајања Буџета институција БиХ који укључује капиталне издатке. Наведена опрема је приликом пописа на 31.12.2021. године евидентирана као вишак.

ПРЕПОРУКА 15

Гранична полиција је дужна, у складу са Законом о финансирању институција БиХ, стварање обавеза вршити само ако су средства за те расходе одобрена у оквиру износа алоцираног за Граничну полицију.

Заједничке набавке за полицијска тијела

Гранична полиција БиХ је 3.12.2020. године доставила план потреба за набавку полицијске опреме Агенцији за полицијску подршку БиХ. Дана 17.3.2021. године на иницијативу Агенције за полицијску подршку БиХ одржан је састанак на тему заједничких набавки, коме је по овлашћењу директора присуствовао савјетник директора. Према наводима Граничне полиције, с обзиром на то да у току 2021. године није усвојен Буџет институција Босне и Херцеговине није било потребе за даљим састанцима на ту тему. Гранична полиција је у априлу 2022. године сачинила План потреба роба за период 2022–2024. година, с процијењеним количинама и вриједностима, и доставила га Агенцији за полицијску подршку.

Праћење реализације уговора из претходне године: Гранична полиција БиХ провела је набавку рачунара путем отвореног поступка у 2020. години. У оквиру наведене набавке (лот-2) с најповољнијим понуђачем склопљен је уговор 31.12.2020. године о набавци рачунара за граничне прелазе (50 комада) с роком испоруке 45 дана у износу од 73.710 КМ са ПДВ-ом. Понуђач је послао допис Граничној полицији с образложењем да из објективних разлога не може испоручити понуђени модел рачунара нудећи други модел рачунара с истим или бољим карактеристикама, што је уговорни орган и прихватио. Рок важења понуде био је 23.3.2021. године. Опрема није испоручена у уговореном року, а ни у периоду важења понуде те уговорни орган није тражио званичну потврду продужења важења предметне понуде. Уговором су предвиђени пенали за кашњење у износу од 1% од укупне вриједности за сваки дан кашњења. Анекс уговора је потписан 21.6.2021. године са роком испоруке 210 дана. Испорука је извршена 28.7.2021. године.

ПРЕПОРУКА 16

Уколико се Гранична полиција одлучи прихватити објективне разлоге за кашњење испоруке робе, потребно је правовремено тражити продужење важења понуде те прије истека рокова уговорити нове услове испоруке.

8. КОМЕНТАРИ

Гранична полиција је у остављеном року доставила коментаре на Нацрт извјештаја о обављеној финансијској ревизији за 2021. годину. У коментарима су прихваћени налази и препоруке ревизије и презентоване информације о предузетим активностима на њиховом рјешавању у 2022. години.

Ревизију у Граничној полицији за 2021. годину обавили су: Нермин Хамзагић – виши ревизор за финансијску ревизију (вођа тима), Сеида Капо – самостални ревизор за финансијску ревизију (члан тима), Хелена Грбавац – млађи ревизор за финансијску ревизију (члан тима), Садмир Тескереџић – ревизор за правну подршку у ревизији (члан тима) и Нерман Велић – ИТ ревизор (члан тима).

**Вођа тима за
финансијску ревизију**

Нермин Хамзагић, с.р.

**Руководилац Одјељења за
финансијску ревизију**

Миро Галић, с.р.

**Руководилац Одјељења за
развој, методологију и контролу
квалитета финансијске ревизије**

Неџад Хајтић, с.р.

Прилози

Табела I – Преглед расхода буџета за 2021. годину

Табела II – Биланс стања на 31.12.2021. године

Табела III – Преглед прихода и примитака за 2021. годину

Изјава о одговорностима руководства

Преглед расхода буџета за 2021. годину

Гранична полиција Босне и Херцеговине

Табела I

Опис	Одобрени буџет	Усклађивања буџета	Укупни буџет	Извршење буџета	Процент (5/4*100)
1	2	3	4 (2+3)	5	6
1. Текући издаци	78,490,000	0	78,490,000	72,967,908	93
Бруто плате и накнаде	59,200,000	0	59,200,000	57,171,916	97
Накнаде трошкова запослених	12,000,000	-150,000	11,850,000	11,305,151	95
Путни трошкови	300,000	20,000	320,000	317,770	99
Издаци телефонских и поштанских услуга	260,000	-20,000	240,000	207,393	86
Издаци за енергију и комуналне услуге	450,000	0	450,000	432,614	96
Набавка материјала	2,400,000	950,000	3,350,000	604,624	18
Издаци за усл. превоза и горива	1,500,000	-200,000	1,300,000	1,256,640	97
Унајмљивање имовине и опреме	450,000	0	450,000	413,165	92
Издаци за текуће одржавање	700,000	160,000	860,000	842,530	98
Издаци за осигурање	190,000	60,000	250,000	234,019	94
Уговорене и друге посебне услуге	1,040,000	-820,000	220,000	182,085	83
2. Капитални издаци	3,226,000	0	3,226,000	0	0
Набавка земљишта	0	0	0	0	
Набавка грађевина	1,020,000	0	1,020,000	0	0
Набавка опреме	2,143,000	0	2,143,000	0	0
Набавка осталих сталних средстава	3,000	0	3,000	0	0
Реконструкција и инвестиционо одржавање	60,000	0	60,000	0	0
3. Текући грантови	0	0	0	0	
	0	0	0	0	
	0	0	0	0	
4. Буџет-непосредна потрошња (1+2+3)	81,716,000	0	81,716,000	72,967,908	89
5. Вишегодишња капитална улагања	0	1,000,000	1,000,000	0	0
Изградња објекта за смјештај ТУ Југ Чапљина	0	1,000,000	1,000,000	0	0
6. Новчане донације	0	0	0	0	
	0	0	0	0	
7. Програми посебне намјене	0	0	0	0	
	0	0	0	0	
8. Укупно буџет (4+5+6+7)	81,716,000	1,000,000	82,716,000	72,967,908	88

Руководство је Преглед расхода буџета по економским категоријама одобрило 28.02.2022. године.

Директор:
Главни генерални инспектор
Зоран Галић

Биланс стања на 31.12.2021. године

Гранична полиција Босне и Херцеговине

Табела II

Опис	31.12.2021.	31.12.2020.	Процент (2/3*100)
1	2	3	4
1. Готовина, крат. потраживања, разграничења и залихе	510,344	489,924	104
Новчана средства	0	3,200	0
Краткорочна потраживања	446,367	445,914	100
Краткорочни пласмани	116	116	100
Интерни финансијски односи	0	0	
Залихе	0	0	
Краткорочна разграничења	63,860	40,694	157
2. Стална средства	25,346,761	26,464,998	96
Стална средства	76,808,945	74,726,741	103
Исправка вриједности	51,462,184	48,261,743	107
Неотписана вриједност сталних средстава	25,346,761	26,464,998	96
Дугорочни пласмани	0	0	
Дугорочна разграничења	0	0	
УКУПНО АКТИВА (1+2)	25,857,104	26,954,923	96
3. Краткорочне обавезе и разграничења	6,072,786	12,392,771	49
Краткорочне текуће обавезе	506,585	3,360,553	15
Краткорочни кредити и зајмови	0	0	
Обавезе према запосленима	5,566,200	5,711,935	97
Интерни финансијски односи	0	0	
Краткорочна разграничења	0	3,320,283	0
4. Дугорочне обавезе и разграничења	0	0	
Дугорочни кредити и зајмови	0	0	
Остале дугорочне обавезе	0	0	
Дугорочна разграничења	0	0	
5. Извори средстава	25,346,761	26,464,998	96
Извори средстава	25,346,761	26,464,998	96
Остали извори средстава	0	0	
Нераспоређени вишак прихода/расхода	0	0	
УКУПНО ПАСИВА (3+4+5)	31,419,546	38,857,769	81

Напомена: Правилником о финансијском извјештавању институција Босне и Херцеговине, чл.10. став 4., напоменуто је да биланс стања буџетских корисника **неће бити уравнотежен** (актива једнака пасиви) због програмски успостављеног система Главне књиге, док ће биланс стања који ради Министарство финансија и трезора на нивоу Буџета институција Босне и Херцеговине за текућу годину бити уравнотежен.

Руководство је Биланс стања одобрило 28.02.2022. године.

Директор:
Главни генерални инспектор

Зоран Галић

Преглед прихода и примитака за 2021. годину

Гранична полиција Босне и Херцеговине

Табела III

Опис	Планирани износ	Измјене и допуне	Укупно планирани износ	Остварени износ	Процент (5/4*100)
1	2	3	4 (2+3)	5	6
1. Непорески приходи	490,000	0	490,000	777,412	159
Приходи од предузетничких активности и имовине и приходи од позитивних курсних разлика	25,000	0	25,000	24,000	96
Накнаде и таксе и приходи од пружања јавних услуга	10,000	0	10,000	25,097	251
Новчане казне (непореске природе)	455,000	0	455,000	728,315	160
2. Текући трансфери и донације	0	0	0	0	
Примљени текући трансфери од иностраних влада и међународних организација - донације из иностранства	0	0	0	0	
Примљени текући трансфери од осталих нивоа власти	0	0	0	0	
Домаће донације	0	0	0	0	
3. Капитални примици	150,000	0	150,000	265,400	177
Капитални примици од продаје сталних средстава	150,000	0	150,000	265,400	177
Примици од финансијске имовине	0	0	0	0	
Примици од дугорочног задуживања	0	0	0	0	
Примици од краткорочног задуживања	0	0	0	0	
4. Укупни приходи и примици (1+2+3)	640,000	0	640,000	1,042,812	163

Руководство је Преглед прихода и примитака по економским категоријама одобрило 28.02.2022. године.

Директор:
Главни генерални инспектор

Зоран Галић

Изјава о одговорностима руководства

Међународни стандард врховних ревизионих институција (ISSAI 1580) предвиђа да ревизор треба да добије одговарајућу изјаву од руководства институције као доказ да руководство признаје своју одговорност за објективно приказивање финансијских извјештаја сагласно мјеродавном оквиру финансијског извјештавања, те да је одобрило финансијске извјештаје.

Руководство **Граничне полиције Босне и Херцеговине** (у даљем тексту: Гранична полиција) дужно је да обезбиједи да финансијски извјештаји за 2021. годину буду израђени у складу са Законом о финансирању институција Босне и Херцеговине (Службени гласник БиХ, број 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 и 32/13), Правилником о финансијском извјештавању институција Босне и Херцеговине (Службени гласник БиХ, број 25/15 и 91/17) и Правилником о рачуноводству са рачуноводственим политикама и процедурама за кориснике буџета институција Босне и Херцеговине (протокол Министарства финансија и трезора Босне и Херцеговине, број 01-08-02-1-1515-1/15, од 4.2.2015. године). Руководство је такође обавезно да поступа у складу са одлукама о привременом финансирању институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине за 2021. годину (Службени гласник БиХ, број 1/21, 22/21, 44/21 и 63/21) и пратећим упутствима, објашњењима и смјерницама које доноси Министарство финансија и трезора Босне и Херцеговине, као и осталим законима у Босни и Херцеговини, тако да финансијски извјештаји дају фер и истинит приказ финансијског стања Граничне полиције.

При састављању таквих финансијских извјештаја одговорности руководства обухватају гаранције:

- да је осмишљен и да се примјењује и одржава систем интерних контрола који је релевантан за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја и усклађеност са законима и другим прописима;
- да финансијски извјештаји не садрже материјално значајне погрешне исказе;
- да финансијски извјештаји садрже све релевантне податке и анализе извршења буџета, као и податке о систему интерних контрола и реализацији препорука ревизије;
- да се у пословању примјењују важећи законски и други релевантни прописи.

Руководство је такође одговорно за чување имовине и ресурса од губитака, па стога и за предузимање одговарајућих мјера да би се спријечиле и откриле проневијере и остале незаконитости.

Датум, 28.02.2022.

**Директор:
Главни генерални
инспектор**

Зоран Галић